

Informační list

Sdružení Ackermann-Gemeinde a Spirály

www.ackermann-gemeinde.cz

červen 2025

 Sdružení
Ackermann-
Gemeinde

07.-10.08.25
in Pilsen

Deutsch-
Tschechische
Begegnungstage

Co nás čeká na Česko-německých dnech
setkání a jak chceme (společně) žít?

80 let od války

**Jak chceme
(společně) žít?**

**Wie wollen wir
(zusammen)
leben?**

Dny česko-
německého
setkání

07.-10.08.25
v Plzni

 Sdružení
Ackermann-
Gemeinde

 Ackermann-
Gemeinde

Úvodní slovo

O smdesát let po konci druhé světové války by se zdálo, že jsme schopni promýšlet v klidu a s odstupem její dopad na naši společnost. A přece – pokud se týká odsunu německého obyvatelstva, nejsme schopni osvobodit se od zažitých mechanismů. Ukazuje se to právě při setkáních na místech, kde došlo k násilnostem a vyvražďování německy mluvících obyvatel. A přece každé setkání s druhým člověkem nabízí nové šance a obohacení a také pomáhá vidět řadu věcí v novém světle.

Neztrácejme odvahu a trpělivě se seznamujeme s fakty, nepropadejme pokušení věci omlouvat a určitě nedoufejme, že je to lepší prostě „vy-mlčet“. Pěstujme v sobě schopnost rozpoznat bezpráví a z něho vyplývající existenční nouzi na jedné straně a zneužití moci na druhé straně. Zkušenosti ze společné cesty smíření mají nesmírnou hodnotu.

Mons. Adolf Pintíř, předseda

Sestra Angelika

Prožili jsme velikonoční čas uzavřený svátkem Sesláním Ducha sv. Není to ale tečka, nýbrž start do dalších všedních dní. Duch svatý je totiž ten, který otevírá hranice.

„Především ty v nás, otevírá náš život lásce, rozpouští naši tvrdost, uzavřenost, sobectví, strachy, které nás blokují. Otevírá nás setkání s námi samými za maskami, které nosíme; vede nás k setkání s Bohem a učí nás zakoušet jeho radost. Otevírá hranice v nás, aby se náš život stal prostorem, kde je místo pro všechny.“

Otevírá hranice také v našich vztazích. Když v nás přebývá Boží láska, jsme schopni otevřít se bratrům, překonat svou zatvřelost, překonat strach z těch, kteří jsou jiní, a kultivovat vášně, které se v nás bouří. Proměňuje i ty

nejskrytější nebezpečí, která znečišťují naše vztahy, jako jsou nedorozumění, předsudky, manipulace.

Konečně Duch svatý otevírá hranice i mezi národy. O Letnicích apoštolové mluvili jazyky těch, s nimiž se setkali, a chaos Babylonu byl konečně uklidněn harmonií vytvořenou Duchem. Rozdíly, pokud Boží dech sjednocuje naše srdce a umožňuje nám vidět v druhém tvář bratra.“ (Z homilie Lva XIV na Boží hod svatodušní 2025)

Máme za sebou Svatodušní setkání v Regensburgu. Setkání, kde padaly hranice. Z úst Bernda Posselta tu zaznělo, že největším nebezpečím pro tento svět je nacionální egoismus. Ve světě plném zpráv o dalších a dalších útocích, válkách, vzájemné nenávisti, jdeme proti strachu, cestou odvahy. Navzdory mnohé skepsi

se radujeme z osobních setkání, plných otevřenosti, vstřícnosti, ze vzájemného poznávání a budujeme tak naději. I když se to může jevit jako bezbranné kapky, pamatujeme, že vytrvalé kapky nakonec přemohou i kámen. Tedy na shledanou v Plzni.

sestra Angelika, duchovní rádkyně

Dny Česko-německého setkání se blíží – Co nás čeká v Plzni?

Milí přátelé,

již po mnoho let je dobrou tradicí, že Ackermann-Gemeinde společně se Sdružením Ackermann-Gemeinde přibližně každé tři roky pořádají několika-denní česko-německé setkání – střídavě v některém německém či českém městě. Nyní opět nadešel čas!

V roce 2025 vás zveme do Plzně ve dnech 7. až 10. srpna.

Pod heslem „**Jak chceme (společně) žít?**“ vyzýváme Čechy, Němce, Slováky a další Evropany, aby společně naplnili životem a utvářeli východo-středoevropské sousedství. Soustředíme se na klíčové aspekty soužití v Evropě, v politice, mezi generacemi, v církvi a v kultuře.

Tyto dny mají být oslavou setkání, během nichž budeme mít dostatek příležitostí k zapojení se do tématu. Naplánované jsou přednášky, pracovní skupiny a exkurze do různých kulturních a společenských institucí. Kulturní večer pod záštitou velvyslance Spolkové republiky Německo v Praze Andrease Künneho zviditelní a rozezvučí rozmanitost česko-německé kultury v oblasti hudby, tance, literatury, divadla a výtvarného umění.

Dalším vrcholem bude slavnostní večer k 75. výročí založení mládežnické organizace Junge Aktion der Ackermann-Gemeinde. Stranou nezůstane ani duchovní program. Mnohé bohoslužby vytvoří rámec tohoto setkání. Tak jako v minulých letech očekáváme přibližně 350 účastníků z Německa, z Česka a ze Slovenska.

Tímto vás srdečně zveme,

Dr. Albert-Peter Rethmann

spolkový předseda Ackermann-Gemeinde e.V

Mons. Adolf Pintř

předseda Sdružení Ackermann-Gemeinde z.s.

Více informací pak nalznete na našich stránkách:

[Česko-německé dny setkávání jsou zde!:](https://ackermann-gemeinde.cz)

ackermann-gemeinde.cz

07.-10.08.25
in Pilsen

Deutsch-Tschechische Begegnungstage

Jak chceme (společně) žít?

Wie wollen wir (zusammen) leben?

Dny česko-německého setkání

07.-10.08.25
v Plzni

Sdružení Ackermann-Gemeinde Ackermann-Gemeinde

Program

Čtvrtek, 7. srpna
16.30 hod zahajovací nešpory v katedrále sv. Bartoloměje
18.00 hod večeře
19.30 hod „Vítejte v Plzni“ – úvodní večer se zdravicí a kulturním programem

Pátek, 8. srpna
08.30 hod česko-německá bohoslužba
10.15 hod přednáška „Jak chceme (společně) žít?“ s navazující panelovou diskusí
12.30 hod oběd
14.30 hod „Jak chceme (společně) žít v ...“ pracovní skupiny k různým aspektům vzájemného soužití
18.00 hod večeře
19.00 hod Česko-německý kulturní večer

Sobota, 9. srpna
9.30 hod ranní duchovní impuls
10.00 hod shrnutí a vyhodnocení pracovních skupin z předchozího dne
10.45 hod panelová diskuse na téma „Sociálně-etické aspekty soužití“
12.00 hod oběd
13.00 hod „Na cestě“ – exkurze na různá místa v Plzni a okolí, kde lze zažít, co znamená společné soužití
18.30 hod slavnostní večeře u příležitosti 75. výročí založení Junge Aktion der Ackermann-Gemeinde

Neděle, 10. srpna
10.00 hod pontifikální mše svatá v katedrále sv. Bartoloměje
11.30 hod závěrečná přednáška Dnů česko-německého setkání
12.30 hod oběd – odjezd

Kněží jsou srdečně zváni ke koncepci při bohoslužbách. Prosíme, vezměte si s sebou albu a stolu.

U příležitosti Dnů setkávání bude představena následující výstava:
„Kladivo a kovářina. Cesta katolické církve Protektorem Čechy a Morava 1939–1945“

Brněnské sympozium

Jako každý rok uspořádala společnost Ackermann-Gemeinde společně se Společností Bernarda Bolzana a za přispění Sdružení Ackermann-Gemeinde tradiční akci „Dialog uprostřed Evropy“.

Ten se konal o víkendu od 11. do 13. května v Brně. V pátek večer přivítali předseda Ackermann-Gemeinde Albert-Peter Rethmann a předseda Společnosti Bernarda Bolzana Matěj Spurný zhruba 150 účastníků v historickém sále Nové radnice. Tématem byla role církve a politiky ve střední a východní Evropě.

Účastníky přivítala i rakouská velvyslankyně v Praze Bettina Kirnbauer a český velvyslanec ve Vídni Jiří Šitler. Videopozdrav poslala také brněnská primátorka Markéta Vaňková, která sympozium podpořila. Osobně se pak letos účastnil i jihomoravský hejtman Jan Grolich, který se v sobotu ráno zapojil do panelové diskuse jako křesťanský politik (člen KDU-ČSL).

Německé velvyslanectví v Praze zastupovala Susanne Lindsay, vedoucí kulturního a protokolárního oddělení.

Úvodní diskusi o roli církve v sekulárních společnostech vedl profesor Tomáš Petráček z Univerzity v Hradci Králové spolu s Rethmannem a Spurným – oba působí nebo působili na Karlově univerzitě. Rozhovor probíhal celý v češtině, což i přes simultánní překlad do němčiny bylo pro některé účastníky náročné – jemné významy se při překladu často ztrácejí.

Rethmann připomněl známý výrok Ernsta-Wolfganga Böckenfördeho, že „svobodný a sekulární stát žije z předpokladů, které sám nemůže vytvořit ani zaručit“, a dodal, že tyto předpoklady často poskytuje právě církev. Dnes je ale podle něj třeba přiznat, že tuto roli už církev plní méně nebo vůbec.

Spurný vysvětlil, že cílem sympozia je zkoumat vývoj v regionu – například v Polsku, Maďarsku a Rusku, kde církev hraje výraznou roli v politice. Klade si otázku: proč někteří církevní představitelé šíří nacionalistické myšlenky a podporují autoritářské režimy? A dodává, že to není jen problém střední a východní Evropy – podobné jevy vidíme i v USA. „Budeme mluvit o kořenech. Tyto otázky souvisí s krizí liberální demokracie a s rolí církví v této bouřlivé době. Ta role může být různorodá a sporná.“

Petráček popsal současnou situaci církve takto: Společnost se rychle mění a lidé hledají jistotu,

místo, kde se nic nemění. Chtějí prostor, kde budou chráněni před neustálými změnami. Ale z historického pohledu je to iluze. Existuje tzv. koncept historického pesimismu – dějiny často víru neposilují, ale spíš vzbuzují nedůvěru. V češtině se říká: „Nebudeme dělat velké věci, abychom nepřišli o ty malé.“ Ale i to je iluze – jako v Polsku nebo na Slovensku, kde se církev přidává k nacionalistickým proudům, ale bez skutečného pozitivního obsahu.

Co vlastně znamenají křesťanské hodnoty v hlubší debatě? Místo ideologických bojů, které jsou v církvi běžné třeba na Slovensku nebo v Česku, by se měly hodnoty a víra žít autenticky. Často se mluví o obraně tradic – ale tradice, kterou je třeba bránit, už je mrtvá. Skutečná tradice je živá a nese společnost dál. Kultura se vyvíjí a mění. Někdy ale jde jen o boj o moc a snahu udržet status quo. A to je podle něj tragické – když se církev postaví na stranu mocných jen proto, že se bojí změn a emancipace. Pak je na místě otázka: odpovídají tyto postoje tomu, co je spravedlivé a správné?

Program v sobotu dopoledne opět zahrnoval představení vítězných příspěvků již 14. ročníku Evropské esejistické soutěže pro studenty. Pod osvědčeným moderováním Olivera Herbsta byly uděleny tři ceny za eseje na téma, které tento rok bylo: „Potřebuje politika církev? Potřebuje církev politiku?“ Třetí cenu získala Zuzana Siudová, studentka environmentálních studií a etnologie z Brna, která byla osobně přítomna. Druhou cenu obdržela Lara Müller, studentka sociálních věd na Humboldtově univerzitě v Berlíně, a první cenu Adrian Schroeder, který studuje management nemovitostí v Dortmundu. Oba jmenovaní se nemohli zúčastnit osobně, své příspěvky však přednesli prostřednictvím videopřenosu. Laudatio přednesli kromě Rethmanna a Spurného také vedoucí

Bavorské reprezentace v Praze a bývalý poslanec Evropského parlamentu Martin Kastler. Esejistická soutěž je tradičně osvěžujícím prvkem každého z brněnských sympozií, s podnětnými otázkami, které jsou jako vždy k dispozici na webu Ackermann-Gemeinde.

Mezitím vystoupil Milan Uhde, 88letý spisovatel, politik a nově také člen Německého kulturního spolku v Brně, s propracovanou reflexí na adresu polského filozofa a politika PiS Ryszarda Legutka. Ten od roku 2005 zasedá v polském Senátu, krátce působil jako ministr školství, později jako státní tajemník v prezidentské kanceláři a od roku 2009 je europoslancem za stranu Právo a spravedlnost (PiS). Ve svých publikacích zpochybňuje současnou podobu demokracie a liberální společnosti a zdůrazňuje, že církev by měla znovu získat větší mocenský vliv ve státě. Uhdeho výklad, který vedle seriózního přístupu k Legutkovým argumentům nabídl i protiargumenty, byl přerušen kritickými poznámkami Matěje Spurného, předsedy Bernard-Bolzano-Gesellschaft, a také argumentováním Matěje Hollana, bývalého 3. náměstka primátora Brna v éře Petra Vokřála a jedné z hlavních postav brněnského Pochodu smíření od roku 2015. Hollan

upozornil na paralely s vývojem v USA a zmínil i podobnost s Orbánovým kurzem v Maďarsku a jeho konceptem neliberální demokracie. Legutko byl loni oceněn János-Hunyadiho cenou nadace pro občanské Maďarsko za svou „vynikající práci na obhajobu evropských hodnot“.

Závěrečná diskuse, vedená diplomatem Janem Šíchou, se věnovala působení opata Anastáze Opaska (1913–1999), zejména po roce 1969. Opasek, zvolený v roce 1947 60. opatem a v roce 1993 prvním arciopatem kláštera Břevnov, byl v roce 1949 zatčen, odsouzen na doživotí a v roce 1960 podmíněčně propuštěn s zákazem kněžské činnosti. Pracoval jako dělník, než se v roce 1968 krátce vrátil do kláštera. V roce 1969 odešel do exilu v Západním Německu, kde žil v benediktinském klášteře Rohr, který poskytoval útočiště sudetoněmeckým bratřím. Klíčovým momentem pro „křesťanský boj za českou věc“, jak uváděl program, bylo založení katolické laické organizace Opus Bonum v roce 1972 ve Frankfurtu nad Mohanem, kterou Opasek vytvořil s teologem Vladimírem Neuwirthem. Od roku 1978 pořádala tato organizace exilová setkání v bavorském Franken.

O těchto setkáních hovořili novinářka Lída Rakušanová, která od roku 1975 působila v Rádiu Svobodná Evropa, a historik Petr Placák z Ústavu pro studium totalitních režimů, autor knihy o Opaskovi. Opus Bonum mohlo fungovat i díky podpoře Ackermann-Gemeinde. Duší celého projektu byl Opasek, který dokázal spojit lidi, kteří by jinak nikdy nesedli ke stejnému stolu. Rakušanová uvedla: „Každoročně se ve Franken setkávali vítězové a poražení 50. let. Vítězi byli komunisté, kteří v roce 1968 opustili stranu a odešli do exilu, poražení Češi, kteří odešli už v 50. letech. Dokázali spolu mluvit a porozumět si. Opasek dokázal zázraky.“ Placák doplnil, že Opaskovi a jeho přátelům se podařilo propojit roztržitý československý exil a připravit ho na dobu po Sametové revoluci. A podobný úkol porozumění stojí před námi i dnes.

Diskusní panely byly obsazeny významnými osobnostmi, jako byl hejtman Jihomoravského kraje Jan Grolich, ředitel východoevropské pomoci Renovabis a teolog prof. Thomas Schwartz, spoluzakladatelka nadace Krzyżowa a členka představenstva Klubu katolické inteligence ve Varšavě Maryna Czaplińska, prezidentka Ústředního výboru německých katolíků

(ZdK) z Göppingenu Irme Stetter-Karp, brněnský historik a filozof Jiří Hanuš, benediktinka a abatyše česko-německého opatství Venio v Mnichově sestra Francesca Šimuniová OSB, docent teologické fakulty univerzity v Trnavě Jozef Žuffa a laička Katarína Hulmanová, programátorka z Bratislavy a bývalá členka Papežské rady pro laiky. Každý z nich přinesl zajímavé postřehy k velmi odlišné situaci církví – zejména katolické – v jednotlivých zemích: v Německu se k ní hlásí 24 % obyvatel, v Česku 11 % (s těžištěm na jižní Moravě), na Slovensku 68 % a v Polsku 72 %. Hulmanová krátce zmínila, že na Slovensku neexistuje církevní daň – stát církev financuje. O to pozoruhodnější je jasné stanovisko Slovenské biskupské konference, že Ukrajina byla napadena Ruskem. Zajímavou informaci přinesla i Stetter-Karp, která na základě sociální studie uvedla, že katolíci v Německu tvoří největší podíl dobrovolníků v celé populaci.

Albert-Peter Rethmann na závěr symposia poděkoval a vyjádřil touhu, aby daná setkání pokračovala i nadále. Vyjádřil názor, že v Brně opět vznikl prostor, kde je možné formulovat různé názory a ve kterém nedominují ostré ideologické linie.

*Ulrich Miksch, Sudetendeutsche Zeitung
Přeložila: Veronika Konšalová, zdroj foto: ag*

Od smutku k naději: rozloučení s papežem Františkem a přivítání papeže Lva XIV.

Na Velikonoční pondělí byla oznámena smrt papeže Františka. Katolíci truchlí a zároveň musí být zvolen nový papež. Je to tenká hranice mezi smutkem a nadějí. Co to znamená pro věřící? A především, kdo je náš nový papež?

Papež František byl hlavou římskokatolické církve od roku 2013 do roku 2025. Byl vnímán jako „papež lidí“ a „papež překonávající hranice“. Velký důraz kladl na to, aby se věci daly do pohybu a aby se výsledek ukázal až v průběhu. Byl známý svým důrazem na milosrdenství, pokoru a sociální spravedlnost. Papež František se silně zasazoval o chudé a marginalizované a zdůrazňoval potřebu péče o životní prostředí. Dalším ústředním zájmem papeže Františka byla reforma kurie, jejímž cílem bylo zlepšit transparentnost a efektivitu v církvi. Podporoval mezináboženský dialog a zasazoval se o mír a porozumění mezi různými náboženskými společnostmi. Papež František byl také známý svou netradiční povahou a blízkostí k lidem. Velký důraz kladl na skromnost a vzdal se mnoha tradičních papežských privilegií. Celkově papež František představoval církev, která je otevřená, soucitná a angažovaná v sociální a ekologické spravedlnosti.

Náš nový papež, Lev XIV., narozený v roce 1955, pochází ze Spojených států, mluví pět jazyků a před

svým pontifikátem byl biskupem v Chiclayo v Peru. Již před smrtí bývalého papeže existovalo mezi oběma muži spojení. Před pouhými dvěma lety ho papež František pozval do Říma. Vyrůstal v katolické rodině a již jako dítě snil o tom, že se stane knězem. Po škole studoval matematiku a filozofii. Teprve poté vstoupil do augustiniánského řádu a studoval teologii. Většinu svého života strávil v Peru, kde byl považován za biskupa, který byl blízko lidem. Papež Lev XIV. působí na mnohé již nyní zdrženlivěji a kontrolovaněji než jeho předchůdce. Přesto se vidí na stopách svého předchůdce. Svůj respekt již projevil tím, že po oznámení navštívil hrob papeže Františka. V prvních dnech již hovoří o důležitosti poselství míru, které považuje za ústřední pro svůj pontifikát.

Jaký má nový papež význam pro dnešní církev?

Jaký význam má nový papež pro dnešní církev? Na to jsme se zeptali otce Dutzsckeho z diecéze Görlitz.

Farář Dutzsckke, který má svou farnost svaté Rodiny v Lübbenau/Spreewald, Calau a Vetschau, vidí

hlavní výzvu nového papeže v tom, že žijeme v neklidné době. To se netýká jen církve, ale i naší společnosti. Celosvětově se polarizace znepokojivě zvyšují. To platí pro státy a ekonomické systémy stejně jako pro soužití lidí navzájem. „K nejdůležitějším úkolům papeže podle mého názoru patří nastolení jednoty. Zde vidím v současné době největší výzvy pro nás všechny,“ říká.

Poselství míru papeže Lva XIV.

Zvláště v takových dobách by měl papež pro nás všechny předávat různá poselství. Pro každého jednotlivého věřícího jsou poselství odlišná. Pro německého faráře začalo nejdůležitější poselství papeže Lva XIV. s jeho pontifikátem. Když se objevil na veřejnosti v Římě, řekl: „Pokoj Vám.“ A tím, jak říká přistěhovalec z Lübbenau: „Mír je pro mě mnohem více než jen touha tváří v tvář hrozným válkám naší doby. Mír je Boží přání pro nás lidi. Je to dar, který Bůh dává člověku, který s ním naváže vztah. A je to nejnaléhavější Boží úkol pro nás lidi. Máme navazovat vztahy kvůli míru. Rozpad vztahů, ničení dobrých sousedství otevírá dveře konfliktům a válkám.“

Jak se křesťané vypořádávají s rozdílnými názory?

Ne vždy všechny přesvědčení odpovídají individuálním. Jak se s tím křesťané vypořádávají? „Být křesťanem není jako šablona, do které by se měl vtěsnat každý jednotlivý křesťan, každá jednotlivá křesťanka,“

říká farář Dutzschke. Co spojuje všechny lidi, kteří věří v Krista, je vyznání víry. Letos se slaví vyznání víry a křesťané po celém světě o něm diskutují již 1700 let. A i když nás všechny spojuje společná cesta a víra, je to cesta s Kristem, kterou každý z nás osobně jde s Kristem. V návaznosti na to říká: „Samozřejmě, že existují body, ve kterých se mi církevní prohlášení nelíbí a mám na to či ono jiný názor. Ježíš říká, že nás pravda osvobozuje. Takže stojím za tím, co jsem ve víře pochopil, a za otázkami, které ve víře a v učení církve zůstávají.“

Role nového papeže v duchovním rozvoji

Bez vývoje by nedošlo k pokroku. Důležité je rozvíjet se i mentálně a duchovně. Na to jsme se zeptali obou našich dotazovaných, tedy jakou roli hraje nový papež v jejich vlastním duchovním rozvoji a jak je inspiruje v jejich službě? Na německé straně se farář Dutzschke vyjádřil takto: „Mám velkou úctu k člověku, který s důvěrou v Boha přebírá úkol, který je v podstatě pro člověka příliš velký. Pro mě je papež připomínkou mého slibu dát svůj život do služeb Ježíšova poselství. To vyžaduje celého člověka, protože poselství přichází především skrze člověka, a ne především skrze kázání a přednášky, které držíme.“

Jak se naplní naděje věřících, ukáže až čas. Ve své první řeči nás však papež Lev XIV. vede svými slovy: „Chceme být synodální církví, která je na cestě. Která vždy hledá mír. Která hledá lásku.“ Jsme spolehliví a doufáme jen v to nejlepší pro nás katolíky.

80 let od konce druhé světové války

Konec druhé světové války a příběh Margot Friedländer

Dne 8. května 1945 skončily hrůzné činy druhé světové války. Tato historická událost představuje zlomový bod v dějinách, který trvale změnil svět. O den dříve podepsala německá branná moc v Remeši bezpodmínečnou kapitulaci, což znamenalo oficiální konec války v Evropě. Druhá světová válka, která trvala od roku 1939 do roku 1945, zanechala hluboké stopy v globální společnosti a ovlivnila politické, hospodářské i kulturní uspořádání poválečné doby. Vzpomínka na tuto dobu má velký význam, abychom si uchovali poučení z minulosti a mohli utvářet mírovější budoucnost.

Jednou z mála přeživších byla až do 9. května 2025 Margot Friedländer. Nejenže je považována za důležitou svědkyni doby, ale také za přeživší holocaustu. Rádi bychom vám přiblížili příběh této Berlínanky. Friedländer si dala za úkol přiblížit tuto dobu mladé generaci. Sama řekla: „Nikdy, nikdy jsme si nedokázali představit, co se s lidmi skutečně děje. Jak si to člověk mohl představit? Je to tak nepředstavitelné, že to mohu mladým lidem předat. Je to nemožné vysvětlit, nemožné pochopit, jak něco takového mohlo být možné.“ (srov. ARD 2023)

Po druhé světové válce, v roce 1946, odešla do USA, kde žila společně se svým manželem, který prožil totéž, než se v roce 2010 vrátila zpět do Německa. Do té doby o svém utrpení nemluvila, protože jí její manžel rozuměl. Po jeho smrti a vstupu do největšího židovského seniorského klubu v New Yorku se její myšlení změnilo (srov. ARD 2023).

Margot dále dodala: „Měla jsem krásné dětství.“ A dodala: „Bylo krátké, ale bylo krásné.“ Vyrůstala ve velké rodině. Její otec bojoval už v první světové válce a byl vyznamenán Železným křížem druhé třídy. Podle jejích vzpomínek začali její příbuzní od roku 1934 emigrovat. Nedokázala pochopit, proč její blízcí opouštějí Německo. Už tehdy jí její strýc řekl: „Tady se nedá žít. Vždycky se mohou vrátit.“

Dne 9. listopadu 1938 byla Margot na cestě do školy a zažila Křišťálovou noc. Vlastními slovy popisuje,

že po této noci věděla: „Hitler neodejde. My musíme odejít.“ Musela se dívat, jak hoří jejich synagoga a jak její otec bezmocně opouští rodinu. Její matka se opakovaně snažila získat povolení k emigraci, ale marně. Až do roku 1941 žili u babičky. Později byli přestěhováni k paní Meißner. Následující dva roky popisuje takto: „Byly dojemné, plné a formovaly mě, protože se tam stalo mnoho věcí.“ (srov. ARD 2023)

Ztratila nejen možnost vzdělání, ale i svou vášeň pro divadlo. Následoval povolávací rozkaz k pracovní službě. V noci musela spolu s dalšími ženami montovat malé přístroje, pravděpodobně pro letadla. Chtěli odejít, ale nic nefungovalo. Neustále se objevovaly překážky – například chybějící souhlas jejího otce s emigrací, protože Margot tehdy ještě nebyla plnoletá (srov. ARD 2023).

Plánovali útěk do Horního Slezska. Dne 25. ledna 1943 se měl uskutečnit. Margot chtěla odevzdat neschopenku, když zahlédla podivného muže. Sledovala ho. Ukázalo se, že ten muž klepal na jejich dveře. Friedländer zakryla svou židovskou hvězdu a prošla kolem něj k sousedce. Ta jí řekla, že několik hodin předtím byla její bratr a paní Meißner zatčeni policií. Její matka uprchla a zanechala Margot vzkaz: Jdu s Ralfem, kamkoli to bude. Pokus se žít.“ Zanechala jí adresář a jantarový náhrdelník.

Margot strávila první noc u známých. „Byla to moje první noc v ilegality.“ Od té doby žila u mnoha lidí v utajení. Tyto lidi popsala takto: „Byli to dobří Němci. Němci, kteří neodvraceli zrak. Udělali něco, co je mohlo stát život, a udělali to, protože byli lidmi.“ (srov. ARD 2023)

Po nějaké době byla Margot po leteckém útoku zadržena v krytu. Na cestě zpět chtěli policisté vidět její doklady, ale žádné neměla. Na policejní stanici se přiznala, že je Židovka. Byla deportována do Terezína. Tam žila spolu s 12–14 ženami v jednom pokoji. Během pobytu musela znovu vykonávat nucené práce. Jednou přišla pozdě, ale nic se jí nestalo, protože svou práci vykonávala dobře. Příslušníci SS často říkali:

„Jinak půjdete na Východ.“ Nikdo tehdy nevěděl, co to znamená. Až v lednu 1945 jim bylo řečeno, jakých činů se SS dopouštěla.

Po osvobození se Margot v táboře provdala. Trvalo ještě dva měsíce, než směli Terezín opustit (srov. ARD 2023). Mnoho přeživších mlčelo, ale Margot Friedländer například navštěvovala školy a odpovídala na otázky studentů. Ukázala, že mluvit o německé historii nevyžaduje jen odvahu, ale že je to životně důležité, aby se podobné události v přítomnosti a budoucnosti neopakovaly.

Je důležité, aby budoucí generace znaly historii druhé světové války?

Pro Lauru z Norimberku je velmi důležité, aby budoucí generace věděly a vnímaly, co druhá světová válka způsobila. Dále říká: „Tento 80. výroční den bezpodmínečné kapitulace je znamením toho, že to dokážeme. Dokážeme zachovat mír. Jsem vděčná, že jsem vyrůstala v Německu, kde je vzdělávání o paměti tak důležité. Že jsem vyrůstala v míru a s vědomím naší minulosti, že jsem mohla zažít smíření, důvěru a spolupráci mezi evropskými zeměmi i celým světem.“

Naše generace – v Německu i v Česku – je generací, která neprožila na vlastní kůži, co znamená válka. Právě proto bychom měli být vděční a oslavovat, že žijeme v bezpečí.

Vzpomínání v praxi: vzdělávání, umění a společné projekty

Shrnutí: i po 80 letech zůstává historie živá. Mladým lidem se předává nejen ve školách, ale i prostřednictvím veřejných akcí, které tuto dobu připomínají. Jedním z příkladů je Česko-německý fond budoucnosti, který letos organizuje různé akce pod ročním tématem „Jak se dnes říká ‚nikdy více‘?“ Cílem je konfrontace, reflexe a osobní poučení z druhé světové války.

Vedle diskusí a koncertů uspořádal fond také videovýzvu pro žáky od 7. třídy. Do poloviny dubna mohly německé a české třídy zasílat svá videa na téma „Nikdy více!“, ve kterých vyjadřovaly své myšlenky o významu kultury vzpomínání a utváření budoucnosti.

Hudba, která znovu ožívá

Další významnou akcí bylo vzpomínkové koncertní setkání v polovině května, které pořádala německá

ambasáda v Praze ve spolupráci s Česko-německým fondem budoucnosti, Nadačním fondem pro oběti holocaustu a organizací Živá paměť. Koncert byl věnován přeživším nacistického pronásledování a nesl se v duchu ročního tématu fondu „Nikdy více“.

Hudební část obstarala berlínská skupina Lebensmelodien, která představila židovské skladby z období holocaustu. Tyto melodie, z nichž mnohé upadly v zapomnění, měly po více než 80 letech znovu zaznít. Skladby pocházely z let 1933–1945. Cílem projektu je připomenout nejen samotné melodie, ale i jejich autory. Některé skladby byly uvedeny vůbec poprvé – poskytli je potomci přeživších. Jiné písně, které se tehdy zpívaly, byly upraveny pro klasické nástroje a provedeny komorním souborem. Většina skladeb vznikla v ghettech a táborech.

Projekt Lebensmelodien vystoupil nejen v Praze, ale i v německém Bundestagu a v sídle OSN v New Yorku (srov. Česko-německý fond budoucnosti, 2025).

Vzpomínky ve filmu, fotografii a výstavách

Během večera nebyl uveden pouze koncert – Česko-německý fond budoucnosti také představil sérii krátkých filmů, které zachycovaly rozhovory mezi mladými lidmi a přeživšími. Součástí programu byla i výstava portrétů přeživších, které nafotil Karl Cudlín.

Další doprovodnou akcí byla výstava „Osud Romů za druhé světové války“, která představila životní příběhy Romů pronásledovaných nacistickým režimem a jejich osudy po válce. K výstavě byl vydán i katalog, který nejen dokumentuje vystavené fotografie, ale také informuje o dlouholeté činnosti organizace Živá paměť v oblasti připomínání romského holocaustu a podpory romské menšiny (srov. Česko-německý fond budoucnosti, 2025).

Nakonec je důležité si uvědomit, že to nejsou jen města, obce a státy, kdo organizuje vzpomínkové akce – každý z nás nese osobní odpovědnost za to, aby to, co se stalo v minulosti, nebylo zapomenuto a především, aby se už nikdy neopakovalo.

Osobní vzpomínky a zkušenosti mladých lidí

Není samozřejmé, že každý má v rodině přeživšího, který by o svých zážitcích z druhé světové války chtěl nebo mohl mluvit. Vojta má například jen jednu babičku, která mu o válce vyprávěla. Jeho ostatní

prarodiče zemřeli ještě před jeho narozením. Přesto mu babička vyprávěla, že: „Při náletech se musely zahřívát rolety a obyvatelstvo žilo během války v neustálém strachu, nejistotě a bídě.“

Fanny nám řekla, že se o druhé světové válce neučili jen z knih a videí ve škole, ale že se také pořádaly různé jednodenní výlety. Vyprávěla: „V deváté třídě jsme jeli do Berlína a zúčastnili jsme se prohlídky bunkru. Když jsem byla na gymnáziu, jeli jsme během školního výletu do památníku Buchenwald.“

Fanny nám popsala, že podobné výlety se nekonaly jen na její škole, ale i u přátel z jiných škol. O svých pocitech během návštěv říká: „Bylo to tísnivé a zatěžující. Měla jsem pocit, že všichni v místnosti cítí totéž. Všude bylo ticho, když jsme šli k dalším budovám.“ Fanniny zkušenosti jí znovu ukázaly, jak důležité je mladé lidi informovat o německé minulosti a citlivě je k ní vést. Na závěr říká: „Nejen vyprávění mých prarodičů mi přiblížilo německou minulost, ale i samotné návštěvy těchto míst. Od těch návštěv už uplynulo nejméně šest let, ale své pocity mám stále živě před očima.“

Jednu takovou návštěvu absolvovala i Laura z Norimberku se svou třídou: „Vzpomínám si na návštěvu Osvětimi z loňského roku. Byla tak silná, že se jí nic, co jsem se kdy naučila v dějepise, nevyrovná. Koncentrační tábory jsou výsledkem společenského přesvědčení, že nenávisť a trestání určitých lidí – kvůli jejich víře, sexualitě, původu nebo způsobu života – je přijatelné. Nenávisť a krutost by neměly mít místo v našem soužití ani v řešení současných problémů.“

Nakonec si každý z nás musí z druhé světové války odnést své vlastní, osobní ponaučení. Pro každého to znamená něco jiného. Vojta říká, že jeho hlavní poznání z války je: „Nenávisť vůči druhým bychom měli odmítat, protože může člověka oslepit a přivést ho k hrozným činům.“ Podle něj by se konflikty měly řešit klidně, aby se předešlo eskalaci“

sag

Zdroje: ARD: (2023): *Jahrhundertzeugen*: Margot Friedländer *Deutsch-Tschechischer Zukunftsfond* (2025): „Nie wieder | Už nikdy více“ Ein Gedenkkonzert würdigte Opfer des Nationalsozialismus. Pressemitteilung, 20. Mai 2025

Rozhovor s německým farářem o druhé světové válce

V rámci vzpomínání na druhou světovou válku jsme se neopoměli zeptat ani představitele církve, konkrétně německého faráře Dutzschke z farnosti, která se nachází v rodném městě naší dobrovolnice Fanny.

► „**Jakým způsobem ovlivňují vaše znalosti o druhé světové válce Vaše chápání německé historie a národní identity?**“

Mé znalosti o druhé světové válce jsou pro mé porozumění německé historii naprosto zásadní. Ukazují mi, jak důležité je převzít odpovědnost za minulost. Období nacismu bylo extrémní historickou fází násilí, rasismu a útlaku, která dodnes ovlivňuje obraz Německa ve světě. Je naší povinností se z historie poučit a proti bezpráví se postavit.

► „**Jaký význam má pro Vás kultura vzpomínání a jak podle tebe přispívá k tomu, jak se společnost vyrovnává s vlastní historií?**“

Kulturu vzpomínání považuji za velmi důležitou. Památníky, školní výuka, „Stolpersteine“ (kamínky

připomínající oběti nacismu) nebo akce při příležitosti Dne památky obětí holocaustu jsou nezbytné, aby se na tehdejší zločiny nezapomnělo. I když nejsem osobně touto kapitolou dějin postížen, považuji za svou odpovědnost předávat znalosti dál a být ostrážitý vůči diskriminaci, rasismu nebo pravicovým ideologiím.

► **Do jaké míry ovlivňuje historie a události druhé světové války Váš pohled na současná společenská témata?**

Velmi výrazně. Když vidím, jak opět narůstá pravicový extremismus nebo antisemitismus, automaticky si vzpomenu na minulost. Myslím, že lze najít mnoho paralel a poučit se z historie, uvědomit si, jak důležité jsou demokratické hodnoty, svoboda projevu a lidská práva. Historie ukazuje, jak rychle se může vše změnit, pokud si toho nevšímáme.

Meeting Brno 2025:

Festival kultury ve znamení míru a usmíření

V Brně se i letos začátkem června 2025 opět konal multižánrový kulturní festival Meeting Brno, tentokrát pod mottem „Od traumatu k naději“. Jednalo se již o devátý ročník tohoto festivalu, který má být vnímán jako určitá platforma pro paměť, dialog a mezinárodní porozumění. Během deseti dnů nabídl bohatý program diskusí, koncertů, výstav, duchovních akcí a historického pietního pochodu, který připomněl jednu z nejbolestnějších kapitol historie města.

Ústřední součástí festivalu je Pochod smíření, který se konal 31. května. Krátce po začátku války byla polovina německého obyvatelstva vyhnána Čechy z Brna směrem do Rakouska. Mezi nimi byly především ženy, děti a starší lidé. Dlouho se o těchto skutečnostech nemluvilo, ale postupem času se odkrylo, že i Češi se byli pachatelé. S tímto úkolem jdou dnes pochod Němci a Češi symbolicky bok po boku z Pohořelic zpět do Brna.

V četných panelových diskusích hovořili historici, politici, umělci a intelektuálové z Česka, Německa, Rakouska a dalších zemí. Otevřeně se diskutovalo o tématech jako aktuální válka na Ukrajině, připomínka holocaustu, konflikt na Blízkém východě a otázky týkající se role Evropy.

Atmosféra festivalu byla plná vzájemného respektu a lidmi se s skutečným zájmem o bilingvální dialog. Mnozí návštěvníci zdůrazňovali, jak je důležité, zvláště v dnešní době, vytvářet místa, kde se historie nejen připomíná, ale také společně reflektuje a kriticky zpochybňuje.

Meeting Brno 2025 nebyl jen kulturní festival, ale působivý znak toho, jak může vypadat živá kultura vzpomínání. Spojil historické zpracování s kulturní rozmanitostí, mezinárodní perspektivy s lokální odpovědností a nabídl otevřený prostor pro otázky, které se týkají nás všech. V době, kdy je společenská soudržnost v mnoha zemích pod tlakem, byl tento festival zářným příkladem toho, jak dialog a kultura mohou přispět k porozumění.

sag

Změny v pražské kanceláři

Deset měsíců uteklo jako voda a naše dobrovolnice Fanny se s námi loučí.

Když mi mnozí Češi poprvé řekli, že „Praha je srdcem Evropy“, nikdy by mě nenapadlo ji takto označit. Nikdy předtím jsem to přirovnání ani neslyšela. Teď, po deseti měsících, už Čechům rozumím. Praha je jiná – tak odlišná od všech velkoměst, která jsem dosud navštívila.

Nejvíce mě na této práci nadchlo, jak moc jsou lidé všech věkových kategorií angažovaní v oblasti česko-německých vztahů. Kolik lidí a s jakým nadšením se účastní mezikulturních výměn! Různé projekty, které jsme organizovali nebo podpořili, mi rozšířily obzory – nejen v této oblasti. Díky své práci jsem mohla hodně cestovat, například do Plzně, Hradce Králové, Brna nebo Pacova, a o víkendech jsem navštívila řadu dalších měst v České republice. Žádné z nich se však Praze nevyrovná. Je pro mě jedinečná.

Mé znalosti o české kultuře se výrazně prohloubily. Českou republiku si už nespojuji jen s krátkou dovolenou, ale s obdobím života, během něhož jsem se posunula dál. Za téměř rok, který jsem zde strávila, jsem se stala sebevědomější, otevřenější a uvolněnější. Rozvíjela jsem řadu svých schopností a dovedností, které mi budou dál pomáhat.

Díky času strávenému v Praze jsem se také seznámila s dalšími dobrovolníky z celého světa, se kterými jsem stále v kontaktu.

Svého pobytu v Praze vůbec nelituji – naučil mě toho opravdu hodně. Přesto se těším na návrat domů. Od září budu pracovat jako sociální pracovníce. Určitě se do Prahy budu často vracet a vzpomínat na krásné chvíle. Tyto vzpomínky mě budou provázet ještě dlouho.

Ráda bych poděkovala Sdružení, že mi umožnilo prožít tyto nezapomenutelné chvíle. Doufám, že si budoucí dobrovolníci pobyt v SAG užijí stejně jako já.

Fanny Exner

Moc děkujeme, Charlotte!

Naše dobrovolnice v rámci Evropského sboru solidarity, Charlotte, se s námi a s Prahou brzy rozloučí. I tento rok utekl neuvěřitelně rychle. O své zkušenosti v Praze říká:

„Byl to skvělý, vzrušující a akční rok! Měla jsem možnost poznat spoustu zajímavých lidí a znovobjevit Česko. Díky různým výletům a exkurzím jsem mohla poznat, jak je tahle země rozmanitá. Věděla jsem, že Praha je úžasné město, ale teprve teď jsem si naplno uvědomila, kolik dalšího Česko nabízí.“

I díky práci v SAG jsem mohla právě tuto zkušenost získat. Díky projektům a akcím, jako byla česko-německá konference, Meeting Brno nebo silvestrovské setkání, jsem navštívila nová města. Velkým obohacením pro mě bylo také účastnit se projektu Edukace, který vznikl během pandemie, a v jehož rámci jsme s Fanny navštěvovaly různé školy po celé republice. Nasbírala jsem tak cenné zkušenosti v oblasti vzdělávání.

Zvláštní místo v mém srdci ale mají i výlety s ostatními dobrovolníky. Díky úvodnímu a „midterm“

semináři jsem poznala další dobrovolníky z celého Česka a navázala nová přátelství.

Zároveň jsem ale měla možnost lépe poznat i samu sebe a osobnostně vyrůst. Stala jsem se otevřenější, sebevědomější a samostatnější. Naučila jsem se čelit výzvám a dívat se na ně s větším klidem.

Ted' nastal čas se pomalu rozloučit – s SAG, s Prahou i s ostatními dobrovolníky. Jedno je ale jisté: tohle nebyl můj poslední pobyt v Praze. Určitě se sem chci v budoucnu vrátit.

Na závěr bych chtěla poděkovat SAG a Evropskému sboru solidarity, kteří mi tuto příležitost vůbec umožnili. Díky této práci jsem nejen poznala novou kulturu a posunula své hranice, ale měla jsem i pocit, že dělám něco smysluplného. Zažila jsem, jak cenné je pomáhat druhým, získávat nové perspektivy a zároveň růst i skrze vlastní výzvy. Jsem hrdá a vděčná, že jsem mohla být součástí tohoto programu.

Děkuji za všechno, za příležitost, důvěru, podporu a inspiraci, kterou tato práce mladým lidem přináší.“

Charlotte Wunderlich

Moc děkujeme, Veroniko!

Nikdy mi moc nešlo loučení – ale vůbec jsem netušila, že pro mě bude tak těžké loučit se s prací.

Když jsem v říjnu 2024 nastoupila do SAG, byla jsem plná nejistoty. Nevěděla jsem, jak to bude v kanceláři fungovat, co přesně se ode mě čeká, bála jsem se svých německých kolegyně – a hlavně toho, jestli jim budu rozumět (a jestli ony budou rozumět mně). Nechci tvrdit, že všechny tyhle obavy během roku úplně zmizely, ale jedno je jisté: posunula jsem se. A nemyslím si, že sama.

Pomáhala jsem při plánování a organizaci nejrůznějších akcí – od Podzimního setkání ve Výmaru až po Česko-německou konferenci, která nás při plánování v kanceláři místy dohnala téměř k slzám únavou. Byla jsem součástí hodin Edukace, kde jsem mohla přiložit ruku k dílu a dívat se na sebe – jen v o deset let mladší verzi. Představovala jsem SAG na Meetingu Brno i na Pedagogické fakultě. Překládala jsem – hodně – a nejen díky tomu jsem zase o něco víc pochopila nejen němčinu, ale i Německo a to, jak se nám a Němcům (spolu) žije.

A co mi zůstane v hlavě nejvíc? Třeba zpívání **99 Luftballons** před dvěma stovkami lidí v Plzni. Nebo klidné kancelářské dopoledne, kdy jsme s Fanny a Charlotte tajně vyjídaly bonbony a poslouchaly všechno německé, co by si nikdo, koho zajímá jeho mentální zdraví, pouštět neměl.

A ačkoliv mi loučení vážně nejde, i dneska říkám: Ahoj, bis gleich.

Veronika Konšalová

Letní slavnost česko-německého spolku Bilingualis

Fanny a Charlotte, naše dvě německé dobrovolnice, podpořily 19. 6. 2025 letní slavnost česko-německého spolku BILINGUALIS. Ale před tím než zmíníme, co na slavnosti dělali, nejprve, něco o samotném spolku.

Spolek Bilingualis organizuje od roku 2012 kurzy němčiny pro děti v Praze. Cílovou skupinou jsou děti, které vyrůstají s němčinou jako druhým mateřským jazykem nebo mluví německy, protože se ji naučily během delšího pobytu v německy mluvící zemi. Výuka jazyků sleduje několik cílů: děti by se měly bavit používáním a objevováním německého jazyka. Prostřednictvím kreativních a nápaditých jazykových her a aktivit je posilována jazyková vyjadřovací schopnost dětí. Děti se učí lépe se dorozumívat v každodenním životě a zlepšovat své komunikační dovednosti. Měly by se naučit smysluplně využívat média. Děti by měly prožívat a chápat německou kulturu prostřednictvím různých aktivit a oslav.

Na hřišti pod vodárenskou věží v pražské čtvrti Letná se sešla řada bilingvních rodin. Spolek Bilingualis tam slavil svou tradiční letní slavnost konce školního roku. Fanny a Charlotte byly také součástí akce. Odpoledne se pak rozdávala vysvědčení, aby se oslavil další „jazykový rok dětí“. Poté přišel překvapivý host Bili N'Gualis jako Robo-Kopp. Robot bavil a tančil

společně s dětmi. Zvláštním vrcholem večera byl Obří bilingvní sbor. Děti společně zpívaly třeba i píseň „Jít jako robot“.

Před pokračováním další části programu byl čas na přestávku. Celá plocha se v průběhu slunečného odpoledne proměnila v jeden velký piknik. Jako poslední bod programu se konala překážková dráha. Děti musely navštívit deset různých stanovišť a řešit úkoly. Se všemi razítky si děti mohly vyzvednout robotické pero, Caprisonne a omalovánku.

Právě takové spolky jsou důležité pro to, aby dětem nabídly možnost rozvíjet své znalosti němčiny v podpůrném a kulturně bohatém prostředí. Bilingualis podporuje nejen jazykové dovednosti, ale také porozumění a uznání německé kultury. Dále je důležitým aspektem sociální interakce rodin, ale především dětí. Mohou si vyměňovat zkušenosti s vrstevníky, kteří mají podobné jazykové zázemí, což jim pomáhá posilovat jejich identitu a rozvíjet pocit sounáležitosti. Zvláště takové spolky, jako je česko-německý spolek BILINGUALIS, přispívají k podpoře jazykové rozmanitosti a budování mostů mezi Německem a Českem.

Letní slavnost byla velkým úspěchem, na které se bavily a zapojily do rozhovorů nejen rodiny, ale i naši dobrovolníci, kteří mohli poznat další část německé komunity v Praze.

sag

Představení nových dobrovolnic

Ahoj, Franzisko!

Ahoj, jmenuji se Franziska, je mi ještě 17 let a narodila jsem se v krásném městě v Kolíně nad Rýnem v Německu. V červenci pak dostanu vysvědčení o odborné maturitě v oboru zdraví a sociální péče. Zkušenosti ze zahraničí zatím kromě jednoho školního výměnného pobytu nemám, o to víc je pro mě vzrušující a napínavé přijet do Prahy. Moc se těším, až poznám spoustu nových lidí a jejich kulturu. Nový jazyk bude výzvou, které se však velmi ráda postavím. Nejvíc se ale těším na to, až budu moci podpořit Sdružení Ackermann-Gemeinde a objevovat krásy Prahy.

Ahoj, Lilith!

Jmenuji se Lilith Johanna Muck. Narodila jsem se v Berlíně a vyrostla v Beeskowu, malém městě v Braniborsku. Letos jsem složila maturitu ve Frankfurtu nad Odrou. Ve volném čase se ráda věnuji tématům, jako jsou dějiny, politika a literatura. Zajímám se mimo jiné o slovanské jazyky a země ve východní Evropě. I proto mám velký zájem naučit se český jazyk. Prahu jsem už několikrát navštívila a pokaždé mě město nadchlo, a právě proto bych tam chtěla strávit svůj dobrovolnický rok. Rodina mého dědečka žila v Sudetech, a tak mě zaujala práce Sdružení Ackermann-Gemeinde, která se věnuje česko-německé výměně. Na dobrovolnickou službu v Praze se velmi těším – doufám, že lépe poznám město i jeho obyvatele a budu se moci zapojit do zajímavých projektů.

Co nás čeká v létě?

Léto bude patřit česko-německým setkáním, tvořivosti, dialogu a přátelství.

Plasto Fantasto 2025

- **Společně za demokracii – mé místo v česko-německé komunitě**
- **Termín:** 3.–10. srpna 2025
- **Místo konání:** Waldmünchen (Bavorsko) a Plzeň
- **Pro koho:** Děti a mládež z Česka a Německa ve věku 8–15 let

Týden plný her, tvoření, zpívání, workshopů a objevování.

Program je tlumočen do obou jazyků.

Účastnický poplatek pro české děti: 2700 Kč (2500 Kč za každé další dítě)

Přihlášky probíhají online, potvrzení účasti obdržíte do konce června.

Podrobnosti: ackermann-gemeinde.de/plasto-fantasto-2025

Česko-německé letní setkání 2025

- **Jak utváříme (společný) život v česko-německém kontextu?**
- **Termín:** 7.–10. srpna 2025
- **Místo konání:** Plzeň
- **Pro koho:** Mladí lidé z Česka, Německa a Slovenska ve věku 15–26 let

Setkání nabídne workshopy, kreativní dílny, kulturní večer, mezigenerační výměnu a prostor pro nové přátelství.

Cena pro účastníky z Česka: 1100 Kč (členové Spirály 1000 Kč) Akce je podpořena Renovabis a Česko-německým fondem budoucnosti.

Podrobnosti: <https://www.ackermann-gemeinde.de/jugendbildungsreferat/sommerwoche-2025>

CO?	SETKÁNÍ MLADÝCH V RÁMCI ČESKO-NĚMECKÉHO SETKÁNÍ
KDY?	07.-10.8. 2025
KDE?	V PLZNI
KDO?	MLADÍ Z NĚMECKA, ČESKA A SLOVENSKA VE VĚKU OD 15 DO 26 LET
CENA?	ÚČASTNÍCI Z ČESKA 1100 CZK (1000 CZK PRO ČLENY SPIRÁLY)

Informační list Ackermann-Gemeinde a Spirály, číslo 2/2025, vychází v elektronické podobě 4 ročně, zdarma.

Redakce Amálie Poláčková, grafická úprava Eva Hradiláková. Vydává Sdružení Ackermann-Gemeinde z.s. Vyšehradská 49, 128 00 Praha 2, e-mail: sdruzeni@ackermann-gemeinde.cz, tel.: +420 702 083 511, www.ackermann-gemeinde.cz